

**ХІ Міжнародна науково-практична конференція
«ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО
ПРОЦЕСУ. ВІДНОВЛЕННЯ:
ВИКЛИКИ, ПІДХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ»**

СЕСІЯ 2 | Шляхи відновлення вищої освіти на національному, регіональному та інституційному рівнях

**ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНДИКАТОР УСПІХУ
НАЦІОНАЛЬНИХ РЕФОРМ ТА ВІДНОВЛЕННЯ:
ІНСТИТУЦІЙНИЙ РІВЕНЬ**

**А.Гожик,
Проректор**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Київ, 08 листопада 2022 року

«якість вищої освіти - **відповідність** умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання:

- **вимогам законодавства** та
- **стандартам вищої освіти**,
- **професійним** та/або **міжнародним стандартам** (за наявності), а також
- **потребам заінтересованих сторін і суспільства**, що забезпечується шляхом здійснення процедур
- **внутрішнього** та **зовнішнього забезпечення якості**.»

(Закон України Про вищу освіту (пункт 23 частини 1 статті 1)

Якість вищої освіти в ЗВО визначається системою взаємодіючих зовнішніх факторів

- якість нормативної бази (законодавство, стандарти) – необхідність і достатність, несуперечливість, дотримання засад субсидіарності, академічної і фінансової автономії, збалансованості прав всіх учасників освітнього процесу;
- сформований в державі рівень розвитку людського потенціалу;
- рівень платоспроможного запиту (ринок праці, соціальні угруповання, особистості) на освіту (у т.ч. на академічну доброчесність);
- якісний рівень інформованості суспільства щодо освітньої діяльності ЗВО;
- рівень культури якості у експертному середовищі.....

і внутрішніх факторів

- рівень культури якості,
- нормативно-інституційна розвинутість системи забезпечення якості,
- зацікавленість всіх учасників освітнього процесу у його результаті, наявність кадрових, матеріальних і нематеріальних ресурсів тощо)

При цьому всі без виключення внутрішні фактори не є незалежними, а змінюються під впливом зовнішніх чинників:

Заклади повинні виробити політику щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину їх стратегічного менеджменту

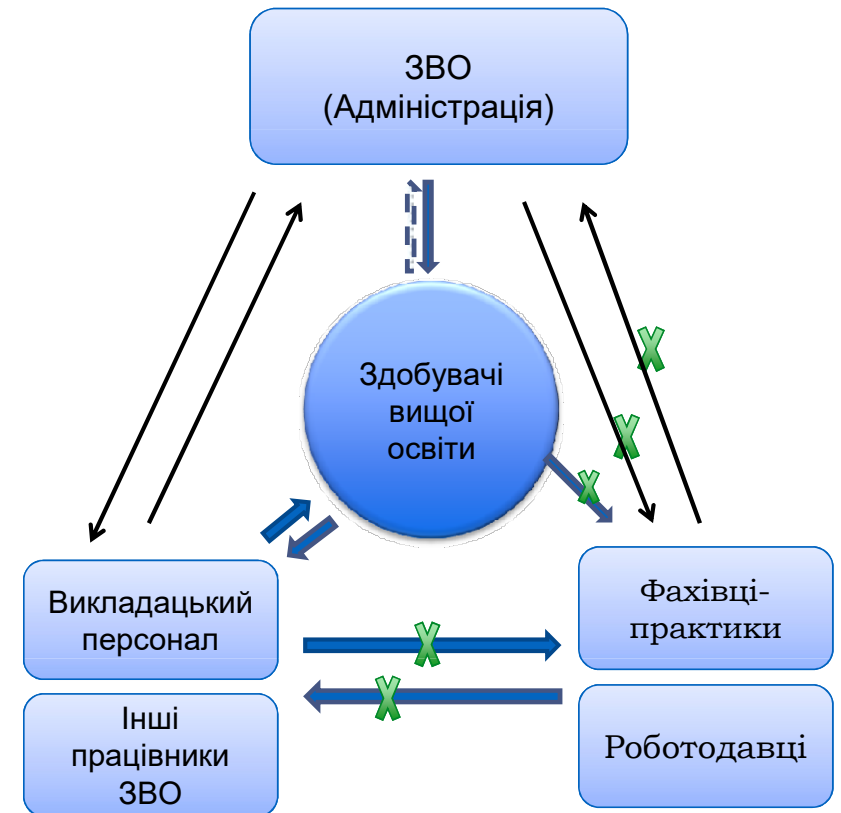
Внутрішні стейкхолдери повинні розробляти і втілювати цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів (ESG-2015)

Дійсно, забезпечує якість вищої освіти саме ЗВО, але ця якість формується завдяки взаємодії всіх учасників освітнього процесу

Можливості організувати, стимулювати і
забезпечити цю взаємодію у ЗВО дуже обмежені
через:

- законодавчу розбалансованість прав і обов'язків учасників освітнього процесу;
- відсутність на рівні ЗВО дієвих важелів стимулювання якісної роботи;
- достатньо низьку реальну культуру якості значної частини суспільства;
- відсутність стимулів у представників ринку до участі у розробці і реалізації освітніх програм

ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ МОЖЕ БУТИ ПІДТРИМАНО ДІЄВОЮ ЗОВНІШНЬОЮ СИСТЕМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ, ОДНАК В УКРАЇНІ ВОНА ВСЕ ЩЕ ПЕРЕБУВАЄ НА СТАДІЇ СТАНОВЛЕННЯ.

І, ПОПРИ ВЕЛИКУ ПРОСВІТНИЦЬКУ РОЛЬ І ДОСЯГНУТИЙ НЕБУВАЛИЙ РАΝІШЕ РІВЕНЬ ПРОЗОРОСТІ, ЇЇ ОЦІНКИ ЩЕ НЕ Є ДОСТАТНЬО АВТОРИТЕТНИМИ НІ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, НІ ДЛЯ ШИРОКИХ ВЕРСТВ СУСПІЛЬСТВА, НІ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НІ ДЛЯ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗВО

Причини:

- зовнішні експертизи не можна назвати повністю незалежними - до складу експертних комісій не включаються професіонали-практики і роботодавці;
- практична відсутність відповідальності експертів за якість своєї роботи;
- на даному етапі врахування й використання процедур внутрішнього забезпечення якості не врегульовано системою зовнішнього забезпечення якості освіти;
- попри всі рекомендації Національного агентства експерти спрямовані не на аналіз, а на пошук помилок та контроль, що не дає можливості відслідковувати динаміку змін (у тому числі позитивних) кількісних та якісних показників діяльності ЗВО, не сприяє формуванню атмосфери довіри між експертами та провадерами програм;
- при розробці вимог до ЗВО за результатами експертизи нерідко не береться до уваги те, які ресурси необхідні для їх виконання, не враховується співвідношення витрачених зусиль до отриманого корисного результату.

.....

Навіть при такому рівні становлення нових підходів до зовнішнього оцінювання освітньої діяльності суспільство вже отримує якщо й не повноцінну характеристику освітніх програм, то безумовно якісну характеристику рівня реформування системи освіти – реформування в усіх напрямках.

Зокрема, ті висновки і рекомендації, які отримав Університет від ЕГ і ГЕР при акредитації вже понад 150 освітніх програм, прямо або опосередковано свідчать про:

- відсутність реальних прав ЗВО на використання кадрового потенціалу, фінансових і матеріальних ресурсів;
- наявність запиту на обмеження академічних свобод ЗВО і НПП (або несвідомої недовіри до них);
- невиправдану регуляцію кваліфікацій, за які має нести відповідальність виключно орган який їх присвоює – тобто сам ЗВО;
- відсутність впливу на оцінку освітньої діяльності думки роботодавців;
- низьку швидкість росту культури якості освіти в ЗВО і в суспільстві

I, НАРЕШТІ,

Як і 7 років тому, попри всі реформи у ЗВО немає жодних стимулів реально розвивати внутрішні системи забезпечення якості – їх благополуччя, благополуччя їх працівників і кар'єри випускників від досконалості/недосконалості роботи внутрішньої системи забезпечення якості і від рівня культури якості в ЗВО залежать дуже мало

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2022

Дякую за увагу!

andrii.gozhyk@knu.ua